

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 251/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť R. M., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na právnu pomoc zaručeného čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na obhajobu zaručeného čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky a práva na obhajobu zaručeného čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a prijatým uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 7/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. M. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2011 doručená sťažnosť R. M., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na právnu

pomoc zaručeného čl. 47 ods. 2 ústavy, na obhajobu zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 12 ústavy a práva na obhajobu zaručeného čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 7/2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 T 59/07 z 12. júna 2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 To 53/08 z 2. septembra 2008 právoplatne uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa ustanovenia § 188 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ podal proti druhostupňovému rozhodnutiu 11. februára 2009 dovolanie.

Okresný súd poučil sťažovateľa o povinnom právnom zastúpení v dovolacom konaní s odkazom na ustanovenia § 373 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), podľa ktorého obvinený môže podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu, ktorým musí byť v dovolacom konaní zastúpený.

Sťažovateľ preto požiadal, dôvodiac svojimi osobnými pomermi a majetkovými pomermi, o ustanovenie obhajcu, ktorý mu bol ustanovený uznesením okresného súdu sp. zn. 33 T 59/2007 z 24. septembra 2009.

Následne podal sťažovateľ prostredníctvom ustanoveného obhajcu dovolanie, ktoré bolo najvyššiemu súdu predložené 1. marca 2010.

Najvyšší súd svojím uznesením z 12. marca 2010 podané dovolanie v zmysle ustanovenia § 382 písm. d) Trestného poriadku pre nesplnenie podmienok dovolania odmietol s odôvodnením, že procesný postup okresného súdu týkajúci sa ustanovenia obhajcu sťažovateľovi bol nesprávny.

Najvyšší súd argumentoval, že *«Za účelom podania dovolania obvinenému obhajcu nemožno (ex offio) ustanoviť, pretože obvinený si na tento účel obhajcu musí zvoliť (§ 39 Tr. por.), čo vyplýva z § 373 ods. 1 Tr. por.*

V tejto súvislosti treba potom vec uzavrieť tak, že dovolania (nesprávne) podané ustanoveným obhajcom je pre uvedenú chybu „nulitným úkonom“, ktoré preto Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je v dovolacom konaní oprávnený preskúmať. »

V uvedenom postupe najvyššieho súdu vidí sťažovateľ porušenie svojich „základných práv a slobôd domáhať sa spravodlivosti na nezávislom a nestrannom súde“, pričom tiež poukazuje na skutočnosť „že osoby nemajetné sú znevýhodnené v tom zmysle, že sa nemôžu domáhať svojich práv prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je dovolanie, obhajcom zvoleným ex offo“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ v závere sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd rozhodol vo veci nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 50 ods. 3 a čl. 12 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 7/2010, uznesenie najvyššieho súdu z 12. marca 2010 zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal mu tiež primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v petite sťažnosti označil námietku porušenia označených základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom len vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu. Z obsahu uvedeného petitu, v rámci ktorého sťažovateľ navrhol zrušiť dotknuté rozhodnutie, vyplýva, že jeho námietka smeruje aj proti predmetnému uzneseniu. Vzhľadom na uvedené a predovšetkým vychádzajúc z podstaty veci, keď vydané rozhodnutie predstavuje vlastne súčasť označeného postupu najvyššieho súdu, ústavný súd ustálil predmet konania tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Pri právoplatnom rozhodnutí vydanom v trestnom konaní je pre začiatok plynutia lehoty dvoch mesiacov podľa ustanovení zákona o ústavnom súde rozhodujúci moment náležitého oznámenia rozhodnutia sťažovateľovi, ktorým je buď vyhlásenie rozhodnutia v prítomnosti sťažovateľa, alebo doručenie rovnopisu rozhodnutia (napr. III. ÚS 186/02, III. ÚS 90/03).

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľovi bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 7/2010 z 12. marca 2010 doručené 12. mája 2010. Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 24. marca 2011, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty, ktorá začala sťažovateľovi plynúť odo dňa doručenia označeného uznesenia najvyššieho súdu a skončila 12. júla 2010.

Vzhľadom na uvedené posúdil ústavný súd sťažnosť sťažovateľa ako podanú oneskorene a v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ju odmietol.

Keďže ústavný súd odmietol predloženú sťažnosť ako celok, bolo právne irelevantné zaoberať sa ďalšími sťažovateľom formulovanými požiadavkami (ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2011